

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak
dan opoldne.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom
za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za
četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nema-
čijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in
Ameriko K 48.

Posamezna številka 14 vin.

Št. 92.

V Ljubljani, torek dne 23. aprila 1918.

Leto II.

Pripravimo se!

Mesto grofa Černina je zasedel ogrski baron Burian, ki bo plesal kakor mi bo godel ogrski magnat Tisza. Usoda nam je res izredno naklonjena, skoro tako kakor starim devicam in človek bi kaj rad vskliknil, da smo prišli iz dežja pod kap. V resnici ostane vse pri starem, v katerem ne bi našli nič zrna dobrega, pa če se mesec dni potimo pri trdnem delu. Naša politika (zunanja enako kakor notranja) hodi od pamtveka zvesto po svoji enolični poti. Zvesta svoji smešnosti in zvesta v svojem ljubovanju proti vsem narodnim potrebam in zahtevam. Res najdemo v naši politični zgodovini nekaj kratkih in nepomembnih intermezov. Tak nepomemben intermezzo tvorijo tudi Černinovi govori in Černinovo prizadevanje za sporazumen mir, dokler ni prišlo do Brest-Litovskega mira in do mira z Rumunijo. Ali tedaj je bilo za nas precej opasno, zato je bilo potrebno dati ljudskemu slomu nekoliko cukra. Sedaj imamo mir, kakršnega sicer smo pričakovali; mir, ki nam odvzame po eno porcijo kruha na teden, mir, ki nam je prinesel mesto prijateljev, sovražnikov, mir, ki je zmešal možgane tudi takim, ki so jih imeli na pravem mestu, mir, ki nas je oddaljil od splošnega mira, toda vendarle mir, mir ob katerem se redi hudobni pogum aneksionistov in ki naj bi očaral množice pred modrostjo in sposobnostjo naših državnikov. Sedaj ni več treba, da se delamo pametne. Mirno in brezskrbno si upamo vzbujati skomine na Stürkhovo dobo in grof Tisza naj dirigira svojem ljubljancu roko tako, da bo smel z njo viliti palico v delegacijah enako kakor Tisza sam v ogrskem parlamentu. Po kratkem intermezzu, v katerem smo se šegačkali z upom, da se bo dalo spraviti državni voz na pravo ljudsko pot, se znajdemo na mali na starem mestu. Stara usoda. Stara pokora za stare grehe.

In je starih grehov tako obilica, da bi se bili avstrijski narodi iz njih lahko marsikaj naučili. Mesto medsebojne ljubezni smo imeli medsebojno sovraštvo. Mesto, da smo se podpirali v stremiljenjih in v delu za krvave potrebe, smo delali z vsemi škripci, da bi onemogočili eden drugemu vsakršni uspeh. Sovraštvo je bilo večje od pameti in pamet sama premajhna za spoznanje, da raste med tem splošnim prepričkom greben nikdar zatreti reakciji. In kakor je sklical že marsikdo reakcijo na pomoč, da si ohrani, njenim potom, svoje privilegije in da onemogoči znagoviti pohod pravice, tako jo zovejo sedaj na pomoč sebi v korist in škodo. Vsenemci in nemški aneksionisti, Černinov govor pred zastopniki dunajskega občinskega sveta (tj. zlata doba surogatov) je bil prijazen odziv na vse-nemške klice in odkrito zagotovilo, da pomoč pride. Burianovo imenovanje je uspeh reak-

cije, uspeh vpliva, ki prihaja iz vseh krogov močnega mira avstrijskih in nemških in zlasti uspeh požrešnosti ogrskih magnatov. Odkrito in pogumno stopa reakcija na dan pripravljena na boj. Odkrito in pogumno zato, ker si je svesta pomoči in podpore od zgoraj in ker računa še vedno, da bo uspešna i v nadalje ona vladna politika, ki je odrekala narodu vse

In ne le avstrijski narodi, ki so se puščali mamiti od sirenskih protiljudskih glasov. Tudi takozvana Scheidemannova socialistična stranka iz rajha ima velik del odgovornosti pri znagovitem prepovedu avstrijskega nazadnjaštva. S svojim pasivnim stališčem napram svojim junakom in s svojimi podporami vladam, ki nanašajo pred očmi drugega razum aneksij in zmago nad demokracijo, povzročajo, da prihaja i do nas strupeni vpliv najnazadnjaških nemških krogov. Vsled stališča Scheidemannove socialistične stranke, je naloženo avstrijskemu delavstvu, da se bori samo proti svoji in proti močnejši nemški reakciji. Kakor nad avstrijskimi narodi vsled slepomišje politike avstrijskih meščanskih strank, se maščuje usoda tudi nad nemškim delavstvom vsled starih grehov rajhovske socialne demokracije. Reakcija, razadnjaštvo, ta stari in mogočni sovražnik delavstva in ljudstva sploh je tu pripravljen, da izkoristi vse svoje moči in sile, da si ohrani oni vpliv, ki mu je potreben v svrhu nadaljevanja svoje protiljudske politike in da si ohrani svoje dosedanje privilegije.

Naj bi vsaj ta novi poizkus protiljudskega vra-
ga zdrnil ljudstvo in ga pripravil do sposob-
nosti za mnoge in težke boje, ki ga čakajo v
bližnji bodočnosti.

Iv. Sokol.

Priprave za novo žetev.

Po na moki revni spomladi, ko se dobi moka le po oderuških cenah, v množini pa po skrivnih kupcijah, sicer pa nakupovalne torbice niso nikdar polne, ima skupno prebivalstvo interes na tem, da režim prihodnje žetve bolje posluša, kakor pa je oni preteklosti. Žalibog se mora povedati, da od samih poizkusov v prehranjevalni službi pridemo k temu mnogo prepozno, da bi si režim uredili tako, da bo bolje uspeval. Dve nalogi moramo rešiti: povzdigniti produkcijo, kar je naloga poljedelskega urada, in državno gospodariti s poljskimi pridelki. Prva naloga potrebuje posebne pažnje, je v bistvu tudi že zamujena, kajti seme je skoro pod zemljo.

Z drugo se je pečala vlada. Toda zdí se ji mnogo važnejše, da napravi iz ministra za ljudsko prehrano preprostega predsednika, kakor pa da bi si ubijala glavo o novi žitni žetvi. In srečno stojimo zopet precej globoko v obdelovanju, ne da bi resno premišljevali, kaj bi se moralo izpremeniti in zboljšati. Prehranjevalni svet, ki je energično zahteval v vsaki svoji seji, da bi se mu omogočilo, pravočasno se pečati z novim žitnim režimom, je bil sklican te dni. Pripoznati se mora, da

je sedaj mnogo prepozno, iskati novih podlag in jih uveljaviti. Sklepati bi se moglo samo o razdelitvi in popravitvi.

Socialno - demokratična skupina prehranjevalnega sveta je vsekakor pravočasno razgrnila svoje predloge in zahtevala, da se iz kmetijskih zadrug in razdelilnih občin osnuje organ, ki bi skrbela za pospravitve brez ostankov in brez pritožb. Današnji birokratični aparat naj bi se izročil skupnemu oblastev in organiziranih interesentov. Predlog, ki je, kakor se dozdeva že izveden v Nemčiji in ki odgovarja resničnim potrebam poljedelcev mnogo bolj, kakor prisilna rekvizicija in pospravitve potom birokratičnega izkaza ter interesa komisionarjevih dobičkov. Razen tega bi ta nova organizacija morala jamčiti za še razpoložljivo množino kot javno-pravna zadruga. Danes se pokori za grehe brez kazni od strani agrarcev država, ki sama nosi vso odgovornost. Potem se bode pa očitano obrnilo tja, kjer leže vzroki odpovedanja. Pred vsem bi imeli kmetie sami interes, da si uredijo svojo organizacijo, po kateri bo vsak prepričan od njene vrednosti. Ako bi naše mesne zaloge ne bile organizirane s pomočjo poljedelskih zvez bi ne dobivali niti toliko mesa, katerega smo pojedli v težkih vojnih časih. V tem obstoji pred vsem prednost take nove organizacije. Pri nas se pripoveduje, da stoji 401 poljedelska zadruga v službi državne pospravitve žita, in domneva se, da se njih željam večinoma ustreza. Prezre se pa, da se pri tem gre le za manjše množine, ki skupni režim komaj izpreminjajo. Drugače bi bilo, ako pospravitveno občino izpreminimo v prisilno zadrugo in ako jo naredimo odgovorno za odpovedanje sistema. Z bojaznijo se pričakujejo odpori proti sistemu prisilne organizacije. Tu se prezre, da pri nas tudi še dandanes ne izhajamo brez sile in da moramo to silo brez vsakega vodstva zasebne organizacije sami izvršiti po državnih prisilnih sredstvih. Povsod, kjer je državna sila računala na prostovoljno sodelovanje zasebnih organizacij, se je obnesel ta sistem. Ako danes sploh ni mogoče, da se delavstvo Dunaja preskrbi, potem je to mogoče le, ker njihov največji in najvažnejši del, oni, ki opravljajo vojno službo, stoji pod pritiskom preskrbe živil v svojih zvezah za dobavo živil in morajo delavci sami nadzorovati prihodnost pravične razdelitve. Tak nov sistem pospravitve gotovo ne bi odpovedal, ako bi ga resno hoteli in dolgo časa temeljito pripravljali. Danes je za to žalibog že prepozno, omejiti se moramo le, da popravimo pomanjkljivosti obstoječega državnega preskrbovalnega sistema, v kolikor je to pod sedanjimi razmerami mogoče.

Državno preskrbovanje se bo omejilo z množinami, katere se dajo pospraviti od vsakega žita. Ako ne dobimo žetve, tudi ne moremo razdeliti. Pa upanje na bogato žetev se žalibog ni zboljšalo, rajše nekoliko poslabšalo. Sprva se je poizkusilo s kolektivno pospravitvijo, množine so se razdelile na občine kot kontingent in so jih te oddajale naprej. Pozneje se je poizkušalo, da se pobere vsakemu posamezniku. Izreden drug aparat je bil potreben, da se je obsežen material mogel obvladati. Žalibog zadostoval tudi ni odpis, postaviti se je moral za davčni sistem davčni izterjevalec in komisije so pregledovale pospravitve po predpisih. Kljub temu aparatu nismo imeli od žetve bogve kaj in danda-

LISTEK.

IV. SOKOL:

Mimogrede.

Po obedu smo ostali v baraki. Ali komaj smo si prižgali cigarete, je že zavpil nekdo pri vratih: »ognjegasci!« To je znamenje, da prihaja kak častnik ali podčastnik v barako, kjer je prepovedano kaditi. Treba je bilo prižgane cigarete skriti ali ugasniti. In res je komaj skozi barako naš četovodja in vohal in se ogledaval. Sredi prostora je obstal, velik in ponosen, kakor, da je pravkar bil bratovščino z gospodom narednikom. — Svinje! Svinje umazane! Kaj to je red, to je snaga? Kakor cigani ležijo na slami, siti, seveda. Krog in krog pa sam nered, sama nesnaga, kakor v svinjaku. Kaj si morda domišljate, da ste v civilu?

Pri teh besedah se je posmejal nekdo v pest. Moj desni tovariš me je začudeno pogle-

dal in poškilil. Moj vis-a-vis je pa globoko vzdihnil in se zehavo pritožil:

— Ej, kedaj bo, da bomo doma zopet — gnoj kidali.

Včeraj nas je obiskal gospod general. Novico smo izvedeli pred dvema dnevi, ko so nam zaukazali, da se moramo za včerajšnji dan osnažiti.

Kdor ima kaj raztrganega, naj zakrpa. Čevlje naj ima vsak snažne in svitle kakor o Veliki noči. Perilo oprano, lase ostrižene, obraz obrit, nohte porezane. Na tla ne sme nihče pljtvati, niti se usekati na tla ne. Ste razumeli? Hočem, da me ubogate, da mi zaradi vas, komandant ne bo dajal pod nos. Pred gospodom generalom stoj vsak »abtak«, možato in ponosno kakor pred lepim in mladim dekletom. Ste razumeli? Tudi tega ne maram, da bi kdo za gospodom generalom škilil.

Tako nas je poučil naš gospod četovodja. Pa je prišel včerajšnji dan in mi smo bili taki kakoršne nas je hotel imeti gospod četovodja. Tudi gospodu generalu smo ugajali. Ko nas je pregledal, je še povprašal ali smo zadovoljni z jelom in če ima morda kdo kako pritožbo.

Nihče se ni oglasil. Saj menda nismo niti dihal!

nes se vlihotapi več žita, kakor se ga je izdajalo v prvih letih na karti. Poljci ne primajo nikoli vseh storitev in tistih, katerih se ne zalogi, je žalobno precej. Ker birokratičnega sistema žalobno ne moremo izpreminjati, ker je že prepoznano, ne preostaja drugega, kakor da izpopolnjujemo sistem in poizkušamo izločiti na zasebni, inicijativni, ter nadomestiti s strogošjo. Pri tem zadenemo na težavo, da zaseženo žito na polju neposredno po žetvi, pa le čisto teoretično, in kljub temu prepuščamo poljedelcu, ki ga pred vsem seveda porabi preveč za krmo. Tukaj bi se dalo od pomoči, ako se žito takoj, ko bo obilno, po vseh mestih, v kolikor stoji v zvezi z mlino, takoj spravi v skladišča, kakor hitro se požanje in odda in kolikor ga dotično mesto potrebuje po naročenem ključu do nove žetve. Kje bi ostala naša borna preskrba krompirja, ako ne bi imeli zaloge! To vklotenje bi bilo mogoče v mnogih občinah, da bi se pa porabilo zaseženo sadovo, bi se na ta način preprečilo.

Druzi mi prevare je plačano mlinarstvo. Svoj čas se je štrajkujočim delavcem obljubilo, da se bo plačano mlinarstvo odpravilo, pa niso imeli potem toliko poguma, da bi agrarcem vzeli to predpravo. Mnogi manjši mlini bi se, seveda moralno in finančno nadzorovati, rabi se v njih mnogo več ljudi, kakor jih je danes treba za pridelovanje žita. Pomnoži se siražo vedno bolj, ne doseže pa ničesar. Manjše plačilne mline bi se moralo kolikor mogoče izločiti, jih od kraja do konca zapreti in kmete naravnost pripraviti do tega, da bi dobivali moko in otrobe, ne da bi imeli v lastni rezihi. Danes zaprečajo mnogi manjši obrati sadove, otežkočajo dovoz žita in odvažanje moke ter otrobov, dosežejo se pa le prevare. Tukaj bi morala večna omahujoča vlada enkrat pokazati trdo roko, katero v prehrani tako zelo pogrešamo, in ona bi morala biti uupam vsem agrarnim pritožbam gluha. Oj, oboje oba in oba žetvi in

Za našo seveda kaže stara agitacija za zvišanje cene. Izstradan konsument stoji in vnanje cene danes skoraj ravnoodušno nasproti in kdor more le kje kaj dobiti, meni, da je boljše, ako plača najvišje cene, kakor pa ako nima ničesar. Enkrat se bo pa vendarle mislilo, da imamo v Avstriji nekaj milijonov žit rezervistov, ki žive od dveh kron dnevno in morajo naravnost stradati, ako bodo cene za krušno žito previsoke. Moka po ceni od 8, 10 ali 12 kron je za en del ljudi nedostopna in bo za nizke državne cene naj bi pred vsem zagotovil tem ljudem obstanek. K temu priide, da ne bodo ob pomanjkanju blaga kmeta, ki komaj še potrebuje denarja, razun da si nabavi razkošne predmete, nobene cene silile k zvišanju produkcije. Saj to smo doživeli sami v izobilju. Z višjimi cenami dosežemo, da kak produkt samo zopetni skok vseh cen in škodujemo, omejitvi splošne ljudske prehrane. Pri tem se misli seveda takoj na znižanje cen, češ, da bi gospodinstva z več kakor 10.000 K letnih dohodkov morala toliko več plačati, da bi se manj premožni mogli pri tem vzdržati, tudi ako plačajo nižje cene. Tudi o tem po izvedovalnem sredstvu, bomo morali v prihodnjem letu razpravljati. Žito iz Ukrajine bo naravno že vsled dolgega dovoza mnogo dražje, kakor žito v inozemstvu. Stara Rusija bodo rada po visokih cenah prevzela ukrajinsko žito, saj je lakota v Rusiji velika. Cene od 8 do 12 kron za kilogram v Avstriji ne bomo mogli plačati, tudi ako država pokrije diferenco. Skoro gotovo se bode draga inozemska moka po visokih cenah morala oddajati siloma bogatim ljudem in cenejše domače žito po cenejši ceni pa manj premožnim. Čim manj pozabimo pri določitvi cen domačega žita, da imamo stradajoče in slabo rejeno ljudstvo, tem primernejše bodo cene žita za novo žetev.

Zelo važno bi bilo seveda tudi, da se k žetvi odpušči toliko moštva, starejših letnikov, da lahko nadomestimo vse delovne moči, ki se nam vsled odpotovanja ruskih vojnih vjetnikov poizgube, kajti brez delovnih moči ne moremo tako hitro popraviti žetve in ne dovolj založiti mest, kar je bistveni predpogoj za zdravje naše ljudske prehrane v prihodnjem letu. Še ene take zime, kakor je bila minula, ne prenesemo več.

To so zelo skromna sredstva, ki so nam na razpolago v novem gospodarskem letu ob letošnji žetvi. So mala, a skromna sredstva in le s slabimi nadani gremo v boj za te skromne stvari. Ako se ne posreči, da ne pride izdatna pomoč iz inozemstva, predvsem iz Rumunije in Ukrajine, ki bosta vendar že ob žetvi imeli velik del svojih delovnih moči doma, potem tudi prihodnje žito ne bomo mogli dobiti večjih racij, tudi ako bi nastopil pozni mir. Kljub temu zahtevamo, da se stori vse, da vsaj ta mala zboljšanja olajšajo našo usodo.

Politični pregled.

Demonstracijska stavka budimpeštanskih delavcev. V notranjem ministrstvu se je vršila v soboto konferenca, da pritrdi demonstrativni stavki, ki se je vršila včeraj, v ponedeljek v Budimpešti.

Oskrba otrok in mladine. Centralna poslovalnica za otroško in mladinsko oskrbo se je v soboto bavila z načrtom državnega zakona za otroško oskrbo in vzgojo. Minister za

socialno oskrbo, Matula, je opozoril na delovanje njegovega ministrstva v tej zadevi ter označil zakonsko ureditev otroškega dela kot eno najvažnejših nalog. Obliubil je, da bo ministrstvo tej zadevi posvečalo največjo pozornost.

Štiri faze nemškega vojnega načrta. Nieuve Rotterdamse Courant poroča iz Londona: Vojaški strokovnjak »Manchester Guardian« pise, da je nemške načrte za uničenje angleške vojske mogoče razdeliti na štiri oddelke, in sicer: 1. naj bi se bili Angličje odločili od Francozov in naj bi tekla Somma med obema vojskama, da se tako prepreči, da bi Francozi prišli Angličem na pomoč. 2. poizkus se je strategično posrečil. Če bi se bil posrečil, bi bila avstro-ogrska ofenziva v Italiji preprečila poizkuse Francozov ojačiti angleško vojsko. Uspeh prve bojni periode je torej taktični, nemški uspeh, strategični pa neuspeh. 3. Ker je ta neuspeh povzročil poglavito odpor Angležev med Arrasom in Amiens, muje sledil nemški adarec med Arrasom in Ypresom. Ta bitka se še nadaljuje. 4. Če bi bili Nemci v okolici Armentieres ovirani pri izvedbi svojih načrtov, bi pričeli na drugi točki z istim poizkusom, nakar bi nastala tretja kritična perioda. 5. Če bodo Nemci na treh točkah decimirali angleško črto, se bodo zbrali na četi izmed teh treh točk, kjer mislijo, da imajo najboljši izgled in postane potem četrta kriza. Če Nemci tudi potem ne bodo dosegli nobenega uspeha, je za nje bitka izgubljena.

Nemški »Volkstag« v Mariboru. Stajerski Nemci sklicujejo za prihodnji mesec v Maribor nemški »Volkstag« za čeli jug monarhije. Zborovanje se vrši javno na glavnem trgu. Ne samo Nemci Spodnje Stajerske, ampak tudi iz Koroške, Kranjske in Primorja se vabijo na zborovanje, ki naj bo manifestacija južnega Nemstva in protest proti ustanovitvi jugoslovanske države. Pravi samozavestno nemški oklic. A ideja jugoslovanskega ujedinjenja je na pohodu in tudi mariborski »Volkstag« je ne bo ustavil.

Burianovo potovanje v Berlin se izvrši tekom tega tedna, ko se državni kancelar Hertling vrne iz glavnega stana. Ali odpotuje baron Burian iz Berlina takoj v glavni stan, da se predstavi nemškemu cesarju. Se ni dočelo.

Avstrijsko orožništvo za Ukrajino. Za varnostno službo v Ukrajini bodo odposlali velik oddelk avstrijskih orožnikov, ki jih bodo porazdelili v celi deželi po 20 do 50 v posameznih kronovinah.

Rusinskega poslanca so zaprli. Posvetovanja vlade so se izvršila med ukrajinskimi zastopniki Vzhodne Galicije, in se je pri teh povdarjala hujnost glavne zahteve ukrajinskih kmetov po odpravi prisilnega dela. Državnega poslanca Budzinowskija, ki je interveniral, so sovražniki zaprli, akoravno se je legitimiral kot imeni državni poslanec. Avtonomna oblastva so poslanca Budzinowskega sicer spustila na svobodo, vendar je njegova aretacija napravila hudo kri in dokazuje vnovič, da mora vlada vplivati energično na nižje urade, da se temu odmore. Odposlanstvo se je nato razgovarjalo o zopetni zgradbeni akciji in obžalovalo, da se do danes skoro še ničesar ni ukrenilo o tej zadevi. Ukrajinsko prebivalstvo gleda na centralo v Krakovem z največjim nezaupanjem. Od 300 milijonov je krakovska centrala le 80 milijonov porabila za zopetno zgradbo, dočim je 220 milijonov šlo Poljakom v obliki subvencij. Delovni minister Homann se je izrekel za kontrolo. Odposlanstvo je potem dokazalo, kako so kretli za poljedelske namene dobivali le polski veleposelniki, dočim od kot predjem namenjenih 21 milijonov za vojnodajavne odškodnine kmetstvo prebivalstvo ni dobilo niti vinarja. Namestnik grof Huyn je obljubil od pomoč. Tudi ministrski predsednik dr. Seidler je obljubil naklenjenost vlade in od pomoč. Izrekel je obžalovanje glede aretacije poslanca Budzinowskega.

Joffe prispel v Berlin. Komisar ruske vlade Joffe je prispel v soboto z velikim spremstvom v Berlin, da prevzame poslaniške posle v Berlinu.

Clemenceau predložil akte parlamentu. Uradno se javlja iz Pariza: V senatni komisiji za vnanje zadeve je podal ministrski predsednik Clemenceau izjavo o zadnjih po grofu Czerninu povzročenih diplomatskih dogodbah. Predno je zapustil dvorano, je Clemenceau izročil komisiji listine, tičeče se njegove izjave. Zbornična komisija za vnanje zadeve je razpravo o predloženih aktih končala ter izvolila ožji odsek, ki ima nalogo, da določi besedilo vprašalne pole z ozirom na predstojajoča zasljevanja.

Obstreljevanje Pariza. Pariski »Excelsior« javlja, da je obstreljevanje Pariza z nemškimi dalekostrelnimi topovi zahtevalo doslej 354 žrtev in sicer 118 mrtvih in 236 ranjenih. List pripominja, da traja obstreljevanje že 29 dni. Leta 1871. je obstreljevanje Pariza trajalo 22 dni ter je zahtevalo 474 žrtev.

Sonnino o Clemenceaujevih mirovnihi pogajanjih. Koncem zadnje sije italijanske poslanske zbornice je vnanji minister Sonnino naprosil poslanca Civranija, naj umakne svojo interpelacijo o mirovnihi pogajanjih, ki so v zadnjem času bila predmet mednarodne polemike. V javnem interesu je želel, da se opusti debata o tej zadevi. Spričo raznih interpelacij pa minister izjavlja, da je bila italijanska vlada od svojih zaveznikov o zadevi informirana in da se je tudi na skupni konferenci v St. Jeanne Maurienne dne 19. aprila 1917. razpravljalo o avstro-ogrskih stremiljenjih. Italija je soglašala s svojimi zavezniki, ki so v posebnem protokolu izjavili, da bi pogajanja z Avstro-Ogrsko ne bila oportuna, ker bi bila lahko omajala med zavezniki obstoječo trdno zvezo. Italija pri takih stikih s sovražnikom nikdar ni sodelovala. Poslanec Civranij je vsled te izjave umaknil svojo interpelacijo.

Iz italijanskega parlamenta. Pretečen petek se je sestala italijanska poslanska zbornica. Vlada ji je predložila več zakonskih načrtov. Ustrezajoč želji vlade je zbornica v pomenskem glasovanju odklonila z vsemi glasovi proti socialističnim glasovom predlog socialistov, ki zahteva popolno in temeljito preiskavo politične odgovornosti za nezadostno kontrolo izvoza. Ministrski predsednik Orlando je izjavil, da ne namerava podati že sedaj izjavo o položaju. Parlament mora sedaj svoj pogled obračati na silne boje ob zapadni fronti ter si biti svest njih odločilnega pomena za bodočnost sveta. Čeravno Italija ve, da bo sama skoraj gotovo zapletena v boj, je vendar navdušeno poslala pomoč na Francosko in v kratkem bodo italijanski polki razvili svoje zastave v Pikardiji in na Flanderskem. Končal je z zatrdilom, da z zaupanjem pričakuje odločitev velike bitke.

Ameriška mobilizacija. Vrhovni maršal general Kloverd priporoča, naj bi se čim prej mobiliziralo vse moštvo v starosti od 18 do 50 let. Načrt se v kratkem predloži kongresu.

Nova ameriška zahteva Norveški. »Sydsvenska Dagbladet« poroča iz zanesljive strani, da je stavila Amerika pri pogajanjih z Norveško novo zahtevo: Izvoz iz dežele naj pride pod kontrolo ameriških uradnikov. Z Norveško naj se torej ravna, kakor z vazalno državo, ki ji bodo nadzorovali uradniki njena pristanišča in njen izvoz.

Wilson v Evropi. Londonskim listom se poroča, da odpotuje predsednik Wilson tekom meseca maja ali junija v Evropo. V Londonu se sestane s kraljem Junijem, v Parizu pa s predsednikom Poincaréjem. Obiskati namerava tudi ameriške čete na bojišču.

Japonska ne bo mobilizirala. Kakor poroča nizozemsko-indijska agentura iz Batavije. Japonska se ne vznemirja nad boljševiki. V Vladivostoku je mirno.

Irski se brani splošne vojaške dolžnosti. Nevtralnim listom se poroča iz Dublina na Irskem: Skupna konferenca nacionalistov, sinfeinerjev, delavcev in katoliške duhovščine v Dublinu razglasa manifest proti vojaški dolžnosti. Razun tega se celemu svetu poda izjava in lordmayor dublinski se poda v Ameriko v svrhu pogajanja s predsednikom Wilsonom. Iz Amerike ni še zanesljivih poročil, če-li ta akcija onkraj oceana sme računati na podporo.

Praznovanje prvega maja.

Hrastnik. Pri nas so imeli nekateri delavci navado, da so na dan prvega maja šli na njive delat. Ker je še 364 dni v letu čas za delo, se pozivlja te delavce, da naj resnično praznujejo delavski praznik ne na njivah ali za pečjo doma, temveč pri demonstraciji in na shodu.

Rudar. Hrastnik, rudarji in prvi tudi delavci kemične tovarne bodo praznovali letos prvi maj ter manifestirali svojo voljo za dosego mira in svobode. Spored je sledeč: 1. Zjutraj budnica rudarske godbe. 2. Ob 9. uri zbiranje sodrugov pri kons. društvu: ob pol 10. uri izprevod z godbo in zastavo od kons. društva na kolodvor in nazaj. 3. Ob 2. uri popoldne velik javen ljudski shod. 4. Dnevni redom: Pomen praznovanja prvega maja. Po ročevalec sodrug Petefan. 5. Po shodu prosta zabava. Vstop prost. 6. Sodrugi delavci pokažite na dan svetovnega delavskega praznika, da se zavedate sedanega resnega položaja. Vzdignite glas po miru in svobodi. Delavci na dan prvega maja vsi na krov! Može in žene, udeležite se vsi te slavnosti!

Na Jesenicah se bo praznoval prvi majnik z naslednjim razporedom: Ob 8. uri zjutraj zbirališče delavstva pri »Jelenu« ob pol 9. uri obhod po stari cesti mimo graščine trga na Jesenice. Tež most nazaj mimo kolodvora, k »Jelenu«, ob 10. uri shod na katerem

je dozorel tako, da se velika angleško francoska protiofenziva mora v najkrajšem času pričeti.

Obstreljevanje Pariza.

Pariz, 22. aprila. (Uradno.) Dalekostrelni nemški topovi so tudi danes obstreljevali Pariz. Človeških žrtev ni bilo.

Ukrajinska kriza.

L'vov, 22. aprila. Kakor se iz Kijeva brzojavno poroča, je mala ukrajinska rada demisionirala, ker je nemški vrhovni poveljnik v Ukrajini, general Eichhorn, odredil, da ukrajinski kmetje od veleposestnikov ne smejo prevzeti več zemljišča, kakor ga morejo sami obdelovati. Ukrajinski kmetje, da se morajo siloma pritegniti k obdelovanju zemljišč onih veleposestnikov, ki so ostali v deželi. Ukrajinskim zastopstvom na Dunaju in v Berlinu se je naročilo, naj protestirajo proti ukrepu generala Eichhorna.

Velika konferenca o prehrani.

Dunaj, 22. aprila. Tekom tega tedna se prične v Berlinu velika konferenca o prehrani, katere se udeležijo zastopniki Avstro-Ogrske, Bolgarije in Turčije. Med Avstro-Ogrsko in Nemčijo se ima ugotoviti množina živil, katero naj da Nemčija na razpolago za čas do nove žetve.

Irski upor proti brambni dolžnosti.

London, 21. aprila. Irski narodni poslanec Dewlin je imel v Belfastu pred več tisoč glav broječo množico govor in nujno pozivljati Irce, da na noben način ne priznajo zakona o brambni dolžnosti. Po vsem Irskem je pridigovala danes duhovščina proti brambni dolžnosti. Mnogo duhovnikov je pred množico priseglo na upor proti brambni dolžnosti.

Veleizdajniški proces v Italiji.

Milan, 22. aprila. Tu se je pričel zanimiv veleizdajniški proces. Socialistične delavce so obtožili, da so hujskali v aprilu 1917. milansko prebivalstvo k revoluciji proti vojni. Natisnili so 30.000 letakov, in jih razširjali.

Nemci in Turčija.

Frankfurt, 21. aprila. V Berlinu gledajo na stališče Bolgarije neprijazno. Splošno mnenje je, da so upravičene turške zahteve, ki ji vračajo del onega ozemlja, katerega je morala nekaj prepustiti Bolgariji. Nemška vlada je pripravljena podpirati turške zahteve.

Aprovizacija.

Meso na zelene izkaznice B št. 1 do 1200 dobe stranke po normalnih cenah v sredo, dne 24. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: od 1. do pol 2. št. 1 do 120, od pol 2. do 2. št. 121 do 240, od 2. do pol 3. št. 241 do 360, od pol 3. do 3. št. 361 do 480, od 3. do pol 4. št. 481 do 600, od pol 4. do 4. št. 601 do 720, od 4. do pol 5. št. 721 do 840, od pol 5. do 5. št. 841 do 960, od 5. do pol 6. št. 961 do 1080, od pol 6. do 6. št. 1081 do 1200.

Prodaja moke in kaše se vrši od srede 24. t. m. do vštete sobote 27. t. m. Na vsako izkaznico se dobi in sicer: v I. do VII. okraju en četrt kg kaše: kilogram stane 1 K 50 vin. v VIII. do X. okraju en četrt kg ajdove moke: kilogram stane 96 vin. Ostanek moke je napovedati zanesljivo v pondeljek, ker se bode sicer mudnemu trgovcu odvzela prodaja moke. Strankam ki zamudijo kupiti moko, se izkaznice ne bodo podaljšale, ker je to vsled ministerijalnih naredb popolnoma nedopustno, in so zapadle izkaznice sploh neveljavne.

Meso na zelene izkaznice B št. 1201 do konca dobe stranke po znižanih cenah na

Poljanski cesti št. 15, v sredo, dne 24. t. m. popoldne. Določen je tale red: od 1. do pol 2. št. 1201 do 1320, od pol 2. do 2. št. 1321 do 1440, od 2. do pol 3. št. 1441 do 1560, od pol 3. do 3. št. 1561 do 1680, od 3. do pol 4. št. 1681 do 1800, od pol 4. do 4. št. 1801 do 1920, od 4. do pol 5. št. 1921 do 2040, od 5. do 5. št. 2041 do 2160, od 5. do pol 6. št. 2161 do 2280, od pol 6. do 6. št. 2281 do konca.

Prodajalci mila (žajfe) morajo, kadarkoli hočejo imeti podpisano novo prejemnico za milo ali pralne praške, predložiti v mestni posvetovalnici natančno izpolnjeno knjigo o prometu z milom itd., ker se sicer ne bode nobenemu več podpisala nova prejemnica. Iz knjige mora biti natančno razvidno, koliko so prejeli vsega mila in praškov in pa koliko imajo mila itd. še v zalogi.

Sladkor na izkaznice št. 95 se dobi v trgovini Druškovič, Tabor.

Sladkor na izkaznice št. 24 se dobi začasno v trgovini g. Žetko, sv. Florijana ulica stev. 1.

Razno.

* K' nesreči v Špitu ob Dravi. Poročali smo že o tej nesreči. Sedaj so nam znane še nekatere podrobnosti: Vlak je zavozil na slepi tir in potem padel kakih deset metrov globoko. Ubiti so: strojevodja Krulec, Poženel, Fischer in kurjača Studecky in Maček. Več oseb je težko ranjenih. Vzrok nesreče je najbrž preveliki napor, prekratek počitek in nepoznanje železniške proge. Poženela so prepeljali v Ljubljano. Pogreb bo danes ob štirih popoldne pri sv. Krištofu.

* Roparski umor. Dne 15. t. m. sta v Velikem Vraždinu dva moža, infanterist in civilist, ponoči napadla trgovca Josipa Hirscha in ga potolkla, da je padel v nezavest. Vzela sta mu nato gotovine za 211.150 K. Roparjev še niso izsledili.

* Največji komik zadnjega stoletja, Aleksander Girardi, je umrl na Dunaju. Operirali so mu majhno bulico na levi nogi med prsti, ki je bila posledica, da so mu naposled odrezali nogo pod kolenom. Sicer je imel Girardi tudi vodenico.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Josip Petejan.

Tisk „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani.

MOJZES ALI DARVIN?

SOLSKO VPRAŠANJE
SPISAL DR. A. DODEL
CENA 70 VINARJEV

DOBI SE V ZALOŽBI „NAPREJA“
::: V LJUBLJANI :::

F. Batjel - LJUBLJANA -
Stalna ulica 2-4 Stari trg št. 28.

Trgovina in mehanična delavnica.

Moška in ženska dvokolesa

še s staro prevmatiko

šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke. Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

Roman

RIM ali MATI

dobi v dar

vsak zaupnik, ki pridobi „Napreju“ deset novih naročnikov.

Učiteljska tiskarna

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Ljubljana Frančiškanska ul. 6,

Tiskovine za šole, županištva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd.

Stereotipija. — Litografija.

Najbolj zanimiv in najboljši slov. ilustrovani tednik so:

TEDENSKÉ SLIKE

ki priobčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih važnih aktualnih domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, lep detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike in sploh vseh strok poljudnega znanstva.

„TEDENSKÉ SLIKE“ so nepolitičen in nestrankarski ilustrovan tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.

„TEDENSKÉ SLIKE“ bi naj imela naročene vsaka rodina, vsaka gostilna, kavarna, vsako društvo itd. Zahtevajte „TEDENSKÉ SLIKE“ povsod in pridobivajte naročnikov.

„TEDENSKÉ SLIKE“ stanejo četrt leta K 3-80 pol leta K 7-50 in celo leto 15- K. Naročite si „TEDENSKÉ SLIKE“ takoj!

Pošljite nam svoj naslov in pošljemo vam 1 številko „TEDENSKÉ SLIKE“ za stonj in poštne prosto na ogled.

Upravništvo lista „TEDENSKÉ SLIKE“
Ljubljana, Frančiškanska ulica 10/1.

Agitirajte za „Naprej“! Pošiljajte ga vojakom!

— Delniška glavica —
K 10.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka.
v Ljubljani.

Poslovnica c. kr. avstr. razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. v Ljubljani) in Celju

Rezervni fond 5 krogi
K 2.050.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje aprovizacijske kredite